

KONFERENCJE

PAWEŁ CHROŚCICKI

Sprawozdanie z konferencji „Kancelarie odszkodowawcze jako uczestnicy rynku ubezpieczeniowego – wczoraj, dziś i jutro”

W dniu 24 marca 2015 r. w Centrum Konferencyjnym Adgar Plaza w Warszawie odbyła się konferencja „Kancelarie odszkodowawcze jako uczestnicy rynku ubezpieczeniowego – wczoraj, dziś i jutro”, zorganizowana przez Polską Izbę Doradców i Pośredników Odszkodowawczych we współpracy z Ogólnopolską Izbą Pośredników i Przedstawicieli Firm Odszkodowawczych. Patronat medialny nad konferencją objęło pismo branżowe „Miesięcznik Ubezpieczeniowy”. Uczestnikami konferencji byli zarówno przedstawiciele nauki prawa, jak również liczni reprezentanci doradców i pośredników odszkodowawczych i innych podmiotów rynku ubezpieczeniowego oraz państwowych instytucji ubezpieczeniowych, w tym Rzecznika Ubezpieczonych. Otwarcia konferencji dokonał Bartłomiej Krupa – prezes zarządu Polskiej Izby Doradców i Pośredników Odszkodowawczych.

Zgodnie z tematem przewodnim konferencji, skupiała się ona na trzech głównych zagadnieniach: podsumowaniu dotychczasowej działalności na rynku polskim podmiotów określanych mianem „kancelarii odszkodowawczych”, ocenie ich bieżącej działalności oraz na omówieniu możliwych ram prawnych i kierunków ich rozwoju. W pewnym zakresie konferencja stanowiła również próbę odpowiedzi i polemiki w stosunku do zorganizowanej 3 grudnia 2014 r. przez Katedrę Prawa Ubezpieczeń Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu konferencji naukowej pt. „Kancelarie odszkodowawcze i ich rola w dochodzeniu roszczeń wobec zakładów ubezpieczeń”¹.

Panel I

Bartłomiej Krupa, prezes PIDIPO, po przywitaniu przybyłych uczestników, rozpoczął część merytoryczną konferencji poddając w wątpliwość potrzebę kompleksowej regulacji prawnej działalności kancelarii odszkodowawczych. Dokonując analizy przepisów ustawy o swobodzie działalności

1. Sprawozdanie z konferencji sporządzone przez Magdalenę Krajentę i Patryka Pawlaka dostępne na łamach „Wiadomości Ubezpieczeniowych”, 2014 nr 2, na s. 179–182.

gospodarczej oraz rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (rozporządzenie z dnia 7 sierpnia 2014 r., Dz. U. Z 2014 r. poz. 1145), jak również powołując się na odpowiednie pozycje w Polskiej Klasyfikacji Działalności, uznał on, iż działalność kancelarii odszkodowawczych jest działalnością legalną, sklasyfikowaną i niezakazaną przepisami prawa. W swoim wystąpieniu stwierdził również, iż wprowadzenie dodatkowej regulacji w zakresie doradztwa odszkodowawczego nie poprawi ochrony potencjalnego poszkodowanego, którą zapewniają już w sposób dostateczny odpowiednie przepisy ustaw, w tym ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (tj. Dz.U. 2003 Nr 153, poz. 1503).

Kwestię roli kancelarii odszkodowawczych w kompleksowym dochodzeniu roszczeń odszkodowawczych omówiła mec. Joanna Smereczajska-Smulczyk. Zdaniem referentki kancelarie odszkodowawcze posiadają niezbędne zaplecze osobowe i finansowe pozwalające w sposób profesjonalny i kompleksowy reprezentować interesy poszkodowanych klientów, tym samym działalność kancelarii odszkodowawczych należy ocenić jako działalność fachową i kompleksową.

Panel II

W drugim panelu wystąpił prof. dr hab. Jan Monkiewicz, przedstawiając tendencje rozwoju ochrony konsumenta na rynku ubezpieczeniowym, postulował, iż kwestię nadzoru kancelarii odszkodowawczych należy uregulować w sposób systemowy, poprzez odpowiedni nadzór Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumenta. Wyraził nadzieję, iż w wyniku spodziewanej nowelizacji przepisów dotyczących nadzoru sprawowanego przez UOKiK efekt taki uda się w przyszłości osiągnąć.

W swoim wystąpieniu mec. Aleksander Daszewski skupił się na ocenie działalności kancelarii odszkodowawczych z perspektywy Biura Rzecznika Ubezpieczonych. Zdaniem referenta kancelarie odszkodowawcze stanowią znaczącą wartość dodaną nie tylko dla poszkodowanych w ubezpieczeniach komunikacyjnych, ale również rolników czy poszkodowanych w wyniku błędów medycznych. Zaakcentował również potrzebę regulacji prawnej działalności odszkodowawczych, a także wskazał na konieczność uwzględnienia w działaniach tych podmiotów, jako podmiotów działających w niezwykle wrażliwej społecznie sferze, kwestii społecznej odpowiedzialności biznesu (Corporate Social Responsibility, w skrócie: CSR). Nadto mec. Daszewski postulował potrzebę zwiększenia działań na rzecz uczciwej konkurencji pomiędzy podmiotami odszkodowawczymi oraz wprowadzenie etycznych standardów prowadzonej działalności, przykładowo poprzez uchwalenie zasad etyki lub innych rozwiązań z zakresu tzw. „miękkiego prawa”.

Panel III

Kolejny panel dyskusyjny otworzył mec. Jakub Nawracała, który w swoim wystąpieniu przedstawił najczęściej popełnianie błędy i nieprawidłowości przez profesjonalnych pełnomocników, określanych mianem „doradców odszkodowawczych”. W przemówieniu przedstawiono nie tylko przewinienia proceduralne i materialne pełnomocników, ale również wskazano na kwestię skomplikowanych często czynności faktycznych, jakie musi podjąć pełnomocnik poszkodowanego.

Charakterystyki działalności kancelarii odszkodowawczych z punktu widzenia praktyka rynku ubezpieczeniowego dokonała Magdalena Barcicka. Zdaniem referentki w praktyce nie potwierdza się założenie, iż określenie „profesjonalizm” równa się zawsze działalności kancelarii odszkodowawczych. Tytułem przykładu wskazano, iż na rynku ubezpieczeniowym znajduje się również szereg doradców odszkodowawczych, którzy nie potrafią w sposób dostateczny sprecyzować roszczeń dochodzonych przez poszkodowanego. M. Barcicka zgłosiła również postulat uregulowania segmentu rynku dotyczącego kancelarii odszkodowawczych, gdyż w jej ocenie tylko w ten sposób możliwe będzie usunięcie z ich grona podmiotów świadczących usługi w sposób nieprofesjonalny.

Panel IV

Ostatni z paneli dyskusyjnych otworzył mec. Andrzej Chróścicki, przedstawiając w sposób szczegółowy zakres zagadnień wymagających regulacji prawnej w ewentualnej ustawie dotyczącej działalności kancelarii odszkodowawczych. W wystąpieniu wskazał on na główne założenia i definicje projektu przedmiotowej ustawy, w tym na definicję doradztwa odszkodowawczego oraz czynności doradztwa odszkodowawczego, jak również kwestii związanych z określeniem osób uprawnionych do wykonywania zawodu, ich wynagrodzenia, nadzoru oraz prowadzenia rejestru doradców odszkodowawczych.

Prof. dr hab. Witold Modzelewski odniósł się do kwestii związanych z opodatkowaniem podatkiem od osób fizycznych i podatkiem VAT odszkodowań i odsetek od odszkodowań. Na główne pytanie uczestników wskazał, iż wolne są od podatku kwoty otrzymane z tytułu ubezpieczeń majątkowych i osobowych. Jednocześnie przedstawił interpretacje odmienne, wskazując przy tym na interpretację podatkową Izby Skarbowej w Bydgoszczy.

Panel Dyskusyjny

Całość wydarzenia zwińczył panel dyskusyjny, podczas którego uczestnicy konferencji wskazywali na zagrożenie związane ze wzrostem liczby spraw sądowych i związanej z tym szablonowości postępowań, co z kolei wg uczestników konferencji doprowadzić może do zmniejszenia ochrony poszkodowanych. Wskazano również na zagrożenie związane ze stworzeniem przez ustawodawcę nieprzemysłanej regulacji dotyczącej podmiotów działających na rynku jako kancelarie odszkodowawcze, która mogłaby doprowadzić do znacznego utrudnienia działalności pełnomocników odszkodowawczych.

Podsumowanie

W przeważającej mierze konferencja skupiła wśród swoich prelegentów i uczestników osoby reprezentujące podmioty działające na rynku ubezpieczeniowym, będące kancelariami odszkodowawczymi. Tym samym można pokusić się o stwierdzenie, iż wśród prelegentów i uczestników konferencji w sposób niedostateczny reprezentowane były inne podmioty rynku ubezpieczeń,

w tym zakłady ubezpieczeń. Powyższe odnosi się również do stosunkowo małej liczby przedstawicieli nauki prawa ubezpieczeniowego.

Niemniej jednak podczas wygłaszanych referatów i przeprowadzonej bezpośrednio po nich dyskusji pojawiły się zarówno stanowiska aprobujące, jak i stanowiska oceniające krytycznie niektóre aspekty działalności kancelarii odszkodowawczych.

Ponadto na uwagę zasługuje również fakt, iż jednym z głównych wniosków wyływających z wystąpień konferencyjnych była potrzeba podjęcia przez ustawodawcę próby regulacji działalności kancelarii odszkodowawczych. Stanowi to niewątpliwie kolejny głos w dyskusji, tym razem zabrany przez samych zainteresowanych, stanowiący następny, po zorganizowanej w dniu 3 grudnia 2014 r. przez Katedrę Prawa Ubezpieczeniowego UMK konferencji naukowej, etap w kompleksowej regulacji tej sfery rynku ubezpieczeń.

PAWEŁ CHROŚCICKI, LL.M. – aplikant adwokacki w Kancelarii Znyk Jaworski Pietrzyk Kutnik Sp. k., uczestnik studiów podyplomowych w Katedrze Prawa Ubezpieczeniowego UMK w Toruniu.